

Державна установа «Інститут гастроентерології НАМН України» святкує 50-річчя

У 2015 р. виповнилося 50 років від дня відкриття Державної установи «Інститут гастроентерології НАМН України». Створення інституту було зумовлене зростанням поширення хронічних захворювань органів травлення, які у другій половині ХХ ст. посіли 4-те місце в структурі захворювань.

Першим директором інституту і головним гастроентерологом МОЗ України став кандидат медичних наук Євген Максимович Поляков. Основний напрям діяльності інституту був чітко сформульований МОЗ України: вивчення клініки захворювань органів травлення, розробка методів їх діагностики, лікування та профілактики.

У зв'язку з відсутністю власного приміщення структурні підрозділи інституту розташовувалися на базах міських клінічних лікарень м. Дніпропетровська. Першим відділенням, яке почало нормально функціонувати, було відділення захворювань печінки і підшлункової залози з лабораторіями біохімії та біофізики на базі міської лікарні № 10. Пізніше тут було відкрито відділення хірургії печінки та підшлункової залози. Відділення захворювань шлунка та дванадцятипалої кишки базувалося в міській клінічній лікарні № 16, гастроентерологічне відділення — в міській інфекційній лікарні, відділення хірургії шлунка — в Залізничній лікарні.

Із квітня 1967 р. протягом 20 років інститутом та спеціалізованою ентоерологічною службою

керував заслужений діяч науки і техніки УРСР, доктор медичних наук, професор Павло Федорович Кришень. Було побудовано корпуси інституту та розширено мережу спеціалізованої гастроентерологічної допомоги. В жовтні 1973 р. введено в експлуатацію клініку на 210 ліжок з відділеннями: захворювань шлунка (50 ліжок), печінки та підшлункової залози (60 ліжок), кишечника (40 ліжок) та хірургії органів травлення (60 ліжок) з трьома операційними, рентгенкабінетом, перев'язочними. У клінічному корпусі розташовувалися два рентгенологічні кабінети, кабінети ендоскопії, ендобіопсії та зондових процедур, фізіотерапевтичне відділення із грязеводолікарнею.

У березні 1975 р., у день десятиріччя інституту, почав функціонувати лабораторний корпус, в якому розташовувалися консультативна поліклініка, розрахована на 3 тис. відвідувань на місяць, лабораторії експериментальної патології та терапії, біохімії та імунології, патоморфології, патофізіології, мікробіології та вірусології, відділення рентген- і радіоізотопного діагностування, науково-організаційний відділ, відділ патентування та науково-медичної інформації з медичною бібліотекою.

Значних успіхів у розвитку гастроентерологічної науки вдалось досягнути, коли інститут очолював заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент АМН України, доктор медичних наук, професор Юрій Олександрович Філіппов. Інститутом він керував з 1987 р.

У 1960—80-ті роки в інституті активно розроблялись та впроваджувались у практику охорони здоров'я новітні методи дослідження, створювалися теорії, зокрема гастроінтестинальної недостатності, фармакотерапевтичного впливу на перебіг захворювань органів травлення тощо, наукові напрями та школи. Вперше в Україні в інституті були запроваджені ендоскопічні методи діагностики та лікування, методи променевої діагностики, зокрема радіологічної, методи хірургічного лікування виразкової та жовчнокам'яної хвороб, кістозних утворень під-

шлункової залози. Вперше у Радянському Союзі було організовано спеціалізовану гастроентерологічну допомогу населенню України, структура якої була визнана найкращою та збереглась донині майже незмінною.

У 1993 р. Наказом МОЗ України № 174 інститут було перетворено на Український науково-дослідний інститут гастроентерології. З 29 вересня 2000 р. інститут підпорядковано АМН України.

У 2011 р. директором інституту призначено заслуженого лікаря України, головного спеціаліста НАМН України з гастроентерології та дієтології, доктора медичних наук, професора, Юрія Мироновича Степанова.

Нові покоління науковців та лікарів продовжують традиції інституту, розробляють і впроваджують якісно нові підходи до діагностики, лікування та профілактики гастроентерологічної патології.

За останніх три роки в інституті суттєво оновлено ресурсну базу, придбано та введено в експлуатацію нову діагностичну апаратуру, лабора-

торії, відділення діагностики, хірургії та реанімації оснащено високотехнологічним обладнанням, розширено діапазон терапевтичних та хірургічних втручань. Це сприяло виходу інституту за деякими напрямками на міжнародний рівень надання медичної допомоги. З метою оптимізації надання високоспеціалізованої гастроентерологічної допомоги дітям у червні 2013 р. в інституті відкривалося відділення дитячої гастроентерології. Виявлення та профілактика розвитку патології в дитячому віці є передумовою запобігання цим хворобам у дорослого населення. Діагностику та лікування маленьких пацієнтів проводять досвідчені працівники інституту із залученням найсучаснішого ресурсного потенціалу.

Нині в Інституті гастроентерології вивчаються та вирішуються проблеми організації високоспеціалізованої гастроентерологічної допомоги пацієнтам із захворюваннями органів травлення, теоретичної та клінічної гастроентерології. Основне завдання інституту — збереження та поліпшення здоров'я населення України

Підготувала Л. С. Семенова

ДЗ «Дніпропетровська медична академія
МОЗ України»

Список літератури

1. Історія розвитку лікувально-профілактичних закладів м. Дніпропетровська. — Дніпропетровськ: РВА «Дніпро-VAL», 2004. — 456 с.
2. Півстолітній шлях розвитку гастроентерології в Україні. Від науки до практики // Гастроентерологія. — 2015. — № 1 (155). — С. 96—106.
3. Українському науково-дослідному інституту гастроентерології МОЗ України — 30 років // Журнал АМН України. — 1995. — Т. 1, № 2. — С. 390.